

MIKE & LILI

Lenka Češková

MONIKA

Když jsem ráno procitla, bylo mi zle a doufala jsem, že až otevřu oči, neuvidím nikoho ležet vedle sebe. Ne, nikdo tam nebyl. Asi na setinu vteřiny jsem pocítila úlevu, než mi došlo, že se to v noci vážně stalo. Řezavá bolest někde tam dole a krvavá skvrna na prostěradle nenechávaly moc prostoru pro pochybnosti.

Posadila jsem se na posteli a věděla, že ta příšerná kocovina není můj největší problém. Cos chtěla, to máš, řekla by mi určitě moje matka. Nikdy mě v ničem nepodpořila, nikdy mě nechlácholila, když jsem měla splín. A teď jsem tady. Ema bude mít šílenou radost, už ji vidím. To ona mě do toho zatahla. Poslední dobou si říkám, jestli jsem si nevybrala špatnou kamarádku.

Nikdy jsem nebyla moc hezká, měla jsem pár kil navíc, ale to mi bylo jaksi jedno. Byla jsem z takové té rodiny, kde si myslí, že se všechno dá vyřešit penězi. No, manželství mé mámě nezachránily.

Byla jsem přesvědčená, že mě nikdy nikdo nemůže mít rád. Za to asi taky mohla matka, když nad tím tak zpětně přemýšlím. Ten pocit, když se mnou Ema začala kamarádit, byl úplně nepopsatelný. Ona byla ta zkušená, oblíbená, hezká. Vyznala se. Zasvětila mě do okruhu svých kamarádek. Tahaly mě po kinech a barech a já jsem byla ráda, že mám někoho, s kým můžu jít večer ven, a nemusím sedět doma u učení.

A tak to bylo celou střední. Odmaturovaly jsme na obchodní akademii v našich Sochorech, já trochu lépe než všechny moje kamarádky, a taky jsem se na první pokus dostala na ekonomku do Ostravy. A Ema se kupodivu dostala se mnou. Zařídily jsme si spolu bydlení na kolejích (o privátu nechtěla ani slyšet; byla ten typ, co musí být pořád v centru všeho dění; nesnesla by pomýšlení vynechat jediný studentský večírek).

Co se z nás staly vysokoškolačky, Emě začal nesmírně vadit fakt, že jsem ještě panna. Vadilo jí, že s ní nechodím lovit kluky, a když už jdu, tak si stejně nemůžeme nabrknout dva kámoše. Přesto se mě nechtěla pustit. Pořád se ke mně lísala. Víím, že to bylo kvůli mým penězům a naší rodině – byla přesvědčená, že jí vylepšuju kredit nebo co. Oblékala se dráž, než na co ve skutečnosti měla, a chodila do lepších podniků, než na jaké měla. A mně to tak nějak zvláště vyhovovalo, protože jsem měla kamarádku a nemusela pro to nic udělat. Teda až na to, že jsem ji musela poslouchat a dělat to, co ona chtěla, abych ji neztrapňovala.

No, a tak jsem se dostala tam, kde jsem teď – nahá v posteli v bytě jejích rodičů, kteří byli o víkend pryč. A ona stála ve dveřích a triumfálně se na mě dívala.

„Naše Moninka nám konečně dospěla,“ smála se potměšile a absolutně nerefletovala, jak potupně a poníženě se cítím já. Zamrkala na mě svými dlouhými, dokonalými řasami. Líčení byla první věc, co ráno dělala. Kolikrát jsem si říkala, že bych ji bez toho možná ani nepoznala. „Kde je ten kluk?“

„Emo, já si vůbec nic nepamatuju,“ vysoukala jsem ze sebe, otočila se k ní zády a spěchala do sprchy. Stála jsem půl hodiny pod tekoucí vodou, jako bych ten zážitek snad mohla ze sebe smýt. Namydlila jsem si každý milimetr těla a uvědomovala jsem si u toho, jak se sama sebe štítím. Bylo to tak vždycky, ale teď to bylo stokrát horší.

„Tak co, jaký to bylo?“ volala na mě Ema do sprchy a já byla ráda, že jsem si zamkla dveře, protože teď už by určitě stála v koupelně a opřená zády o zeď ze mě tahala podrobnosti. Sice mě to čeká i tak, ale aspoň při tom budu oblečená. Předstírala jsem, že ji neslyším, a znovu se celá namydlila. Když už se to nedalo víc natahovat, zastavila jsem vodu a vyhrabala si ve skříni čisté oblečení – vždycky jsem si u Emy nechávala něco svého pro všechny případy.

„Kdy ten kluk odešel?“ doptávala se Ema a já jsem neměla chuť ani se na ni podívat. Šla jsem do kuchyně pro něco k snídani. Chvilí jsem celkem zbytečně zírala do otevřené lednice, i když jsem věděla, že u ní jako obvykle skončím u nízkotučného jogurtu. Zakládala si na tom, aby neměla ani gram tuku navíc, a na moje břicho a stehna se dívala s krajním opovržením.

„Tak co?“ dotírala Ema a bylo to stejně příjemné, jako by mě po hlavě mlátila kladivem.

„Říkám ti, že si nic nepamatuju,“ odbyla jsem ji a sedla si ke stolu.

„No, ono je to asi dobře,“ mínila Ema a přisedla si ke mně s vlastním kelímkem jogurtu. „Ale přišel sem se mnou, víš?“ podívala se na mě významně a já absolutně nechápala, proč mi to říká. Mám jí jako být vděčná, že mi ho nechala? To jí mám poděkovat nebo koupit novou řasenku, abych jí vyjádřila svou nehynoucí vděčnost?

„Byl nalitej jak doga, tak jsem si říkala, že pro tebe bude ideální,“ pokračovala Ema ve svém nesmyslném monologu. „Ti dva jeho kámoši nestáli za nic.“

„Víš aspoň, jak se jmenoval?“ zeptala jsem se, abych nemusela poslouchat líčení jejích nočních zážitků – vykládat mi do detailu své eskapády byla jedna z jejích oblíbených aktivit. Asi aby zdůraznila, jak ona je dobrá a já nestojím za nic.

„Tak jména si fakt nepamatuju,“ obrátila oči. Jak jenom by si mohla pamatovat jména kluků, které si přitáhne domů.

„Nešil, už ho přece nepotkáš,“ snažila se mě uklidnit. „A příště už to bude v pohodě.“

Příště. To slovo mi skoro prorazilo díru skrz lebku. Jako bych snad stála o nějaké příště. Bezděčně jsem se oklepala.

„Víš co, Emo,“ sebrala jsem konečně trochu odvahy, „dej mi pokoj.“

Našpuleně si mě prohlížela, když jsem si oblékala bundu, ale já už jí nevěnovala jediný pohled.

MIKE

Vždycky jsem si o sobě myslel, že jsem jeden z těch „lepších“ kluků. Pil jsem, občas jsem se opil, ale ne tolik a ne tak často jako moji kamarádi. Nikdy jsem nekouřil, ani nezkusil cigaretu.

Maturoval jsem na gymnáziu v Sochorech, jednom z těch větších moravských měst, i když podle mě je to pořád titěrné maloměsto. Bydlím v pěkné, klidné čtvrti, v malém přízemním domečku se svojí mámou a třemi mladšími sourozenci – Ondrou, Vojtou a Eliškou.

Ted' mám za sebou první zkouškové na stavebce v Brně. Můj táta je zedník a já se s ním celé dětství motal okolo staveb. Vždycky na něm bylo vidět, jak ho to baví. Nikdy neměl pořádné zaměstnání, bral jen melouchy a krátkodobé zakázky, ale domů nosil peněz dost. Díky němu jsem měl víc praktických zkušeností než všichni moji spolužáci z gymplu dohromady. I tak jsem ale věděl, že chci od života víc. Chtěl jsem být aspoň inženýr. Mít před jménem ta tři písmenka a cítit se ve světě trochu jistěji.

A pak nás opustil. Bylo mi dvanáct. Neznám okolnosti ani jeho důvody, ale jednoho dne nám máma oznámila, že táta odešel a už se nevrátí. Tehdy neměla pravdu – táta se občas vracel. Na týden nebo dva se vždycky nečekaně objevil a stejně tak nečekaně pak zase zmizel.

Jsem z nás čtyř sourozenců nejstarší a měl jsem z jeho odchodu těžkou hlavu. Co se pamatuju, chodili jsme s rodiči do kostela, označovali se za katolickou rodinu, a já jsem tehdy poprvé přestal chápat, co to teda vlastně znamená. Celé své dospívání jsem se k víře vracel a zase ji ztrácel a teď jsem ve fázi, že jsem to raději přestal řešit.

Měl jsem pár holek, ale bylo to vždycky jen pár týdnů či měsíců chození do kaváren, vodění se za ruce, občas nějaká pusa nebo muchlování v parku za křovím – a pak konec. S žádnou jsem nějak nemohl najít společnou řeč. Byly pro mě buď moc slušné (ne, opravdu jsem se po večerech nechtěl učit), nebo moc do větru (přece jen jsem měl nějaké zásady a základní představu o poslušnosti ve vztahu: chození – svatba – sex).

Slušný kluk, ne? Jo, přesně to jsem si myslel do toho rána, kdy jsem se s příšerným bolehlavem probudil nahý v cizím bytě, vedle cizí nahé holky. Za své největší štěstí jsem považoval to, že ještě spala, a nikým nepozorován jsem se vykradl z jejího bytu a doufal, že už se nikdy nepotkáme.

Byly tady jisté polehčující okolnosti. Můj táta včera umřel. Spadl z lešení a byl na místě mrtvý. Ta zpráva mnou otřásla. Měl jsem ho přes to všechno docela rád a předpokládal jsem, že má před sebou spoustu let života. Vyběhl jsem z domu, asi hodinu chodil po městě, než jsem se odvážil zavolat Tomášovi a Davidovi.

Byl pátek večer. Sešli jsme se v baru a opili se jako už mnohokrát. Matně si vzpomínám na dvě holky u vedlejšího stolu; Tom a Dave šli jako vždycky zkusit štěstí a já zůstal sedět sám – z opilých holek toho moc dobrého nekouká, jediné problémy. Jenže za chvíli už byli všichni čtyři u mě a my už jen pili a pili. Ani nevím, jestli byly pěkné, ale pod vlivem alkoholu a pod rouškou svého zármutku jsem byl svolnější než jindy, a místo abych zamířil k sobě domů, nechal jsem se vést tou veselou čtveřicí. Moje poslední vzpomínka? Tom mě s vítězoslavným úsměvem strká dovnitř do toho bytu – a pak už nevím nic.

Celou sobotu jsem proležel ve výčitkách svědomí a nemohl jsem z hlavy dostat její černé vlasy na bílém polštáři, které se mi to ráno vypálily do sítnice. Bráchové ani sestra o mém

dobrodružství nic nevěděli. Nebylo jim ještě osmnáct a mně v tu chvíli došlo, že jsem neměl nikam chodit a měl s nimi zůstat doma. Ne že bychom se spolu měli bavit o nějakých pocitech, ale jako starší brácha jsem tady prostě měl být, udělat mamce kafe, podívat se s nimi na televizi, uvařit večeři. Místo toho jsem byl nepoužitelný, ležel v posteli a všichni se mému pokoji vyhýbali – slyšel jsem, jak občas někdo zastavil u dveří, ale nikdo nedostal odvahu zaklepat a jít za mnou. Tom i Dave mi poslali několik dobíravých esemesek. Museli se tím výborně bavit. Já se ale na sebe nemohl hanbou ani podívat. Nejen kvůli tomu, co se stalo v noci, ale i kvůli tomu, jak jsem odtamtud utekl, aniž bych té holce nechal jedinou zprávu.

Asi ve tři odpoledne jsem se konečně vyhrabal z postele. Máma seděla v kuchyni u jídelního stolu a listovala nějakým časopisem, ale nevypadalo to, že by opravdu něco četla. Když mě uviděla, vstala a šla mi ohřát oběd. Byla úžasná. Nejlepší člověk, jakého znám. Nikdy nikoho nesoudila, neobviňovala, a přitom uměla pojmenovat věci tak, jak jsou. Bez příkras. Muselo jí být jasné, že jsem se opil, vrátil se až ráno. Kdybych o tom začal mluvit, řekla by mi, že alkohol nic neřeší, může nadělat spoustu neplechů a že už bych do toho baru neměl chodit a měl bych si najít lepší kámoše. A samozřejmě: Spát bych měl s někým až po svatbě.

Teď mi tiše ohřívala oběd a já nevěděl, jestli mám zavést řeč na svého tátu nebo raději ne. „Udělám kafe,“ řekl jsem, abych jen tak nestál a něčím zaměstnal ruce. Mlel jsem kávu (doma jsme vždycky pili turka z čerstvě namletých zrnků) a díval se na ni, jak energicky míchá jídlo na sporáku. Kdo nevěděl, co se včera stalo, nepoznal by na ní žádnou změnu. Nikdy nedávala najevo negativní pocity. Ano, když jsme vyvedli nějakou blbost, naštvála se a postavila nás do latě, ale jinak byla naprosto vyrovnaná a klidná.

Sedli jsme si spolu ke stolu, já jedl její výborné lasagne a ona usrkávala kávu.

„Měls mi včera napsat, že nepřijdeš domů,“ konstatovala věčně. Měla o mě strach, to mi bylo jasné, jenže já jsem ani neplánoval, že budu spát někde jinde.

„Promiň,“ hlesl jsem a věděl jsem, že tím je to mezi námi vyřízené.

„Pohřeb bude v pondělí,“ oznámila a zase začala listovat časopisem, aniž by u toho hýbala očima.

„Mám něco zařídit?“

„Ne, bude to přece v Praze.“

No jistě, v Praze. A pohřeb asi zařídí tátova stávající milénka. Nebyl jsem nadšený z několikahodinové cesty z Moravy do Prahy a už vůbec jsem se netěšil na tátovu novou rodinu.

„Pojedeme tam vůbec?“ zeptal jsem se, aniž bych se na mámu podíval.

„Samozřejmě, je to přece tvůj táta,“ konstatovala znovu naprosto věčně a bez emocí.

„Já musím už v pondělí do školy,“ poznamenal jsem. „Ale mám jen dopoledne.“

„Tak to stihneme. Pohřeb je až k večeru.“

„Jak jsou na tom kluci a Eliška?“

„Mohl bys za nimi zajít a zeptat se jich.“

„Tak fajn.“

Zvedl jsem se, dal špinavý talíř a příbory do dřezu a šel za bratry do pokoje. Seděli i s Eliškou na posteli a dívali se na nějaký film, obklopení pytlíky od brambůrků a kyselých žízalek. Přisedl jsem si k nim. Až do noci jsme seděli u filmů a seriálů. Nikdo z nás nepromluvil ani slovo, ale stejně jsem byl rád, že jsme spolu.

LILI

Jmenuju se Liliana. Tak hloupé jméno! Byla jsem ráda za každého, kdo mi říkal prostě „Lili“. Jen učitelé ve škole vždycky trvali na Lilianě.

To jméno mělo svůj význam. Ne teda pro mě, ale pro mé rodiče. Moje máma miluje lilie a táta je zase nesnáší. Prý smrdí a pálí ho z nich oči. Tak udělali vtipný kompromis – od mého narození má máma jako jedinou lilii mě a žádná z těch živých a tátou nenáviděných kytek od té doby nepřekročila práh našeho domu.

To jméno je ale asi jediná vráska na naší rodině. Jinak jsem za své rodiče neskutečně vděčná. I za svého mladšího bratra Martina. Když vidím kolem sebe, v čem musí někteří moji spolužáci a kamarádi žít, každé ráno děkuju Bohu, že vstávám do klidné a spokojené rodiny. Že mám doma oba rodiče, kteří se milují a kteří milují své děti a záleží jim na tom, aby to doma klapalo.

Jsme taková staromódní katolická rodina a já jsem na to nesmírně hrdá. Nikdy jsem na sobě neměla vyzývavou sukni ani výstřih, ze kterého by mi byla vidět třeba jen klíční kost. Nalíčila jsem se jednou v životě na maturitní ples a doteď toho lituju, protože jsem se celý večer cítila nesvá. Navíc jsem tátovi umazala make-upem nové sako.

A co já a kluci? Nic. Řekla bych, že hezká jsem tak akorát – nemám žádné mindráky a nevdám mi dívat se na sebe do zrcadla, ale chápu, že nejsem nějaká velká kráska, okolo které by se všichni kluci točili. Dlouhé hnědé vlasy, hnědé oči, pár pih. Měla jsem spoustu klučičích kamarádů, ale nic víc jsem v tom nehledala. Když vidím dramata odehrávající se kolem mě, asi mi to za to ani nestojí. Slýchávám různé historiky spolužaček a upřímně mě to děsí. Vážně nepotřebuju přemýšlet, jestli je lepší si svoje „poprvé“ odbýt v patnácti nebo až v šestnácti a jestli je u toho lepší být opilá, nebo střízlivá. Vážně nechci chodit s klukem a pak s kamarádkami probírat, jak poznám, jestli mi náhodou není nevěrný nebo jestli se doma nedívá na porno.

Tak jsem celou střední jen čekala, že třeba jednou někdy někoho potkám a bude to „ono“. Na vysoké to čekání začalo být mnohem naléhavější. Mám za sebou první semestr na angličtině a polštině v Brně a musím říct, že opuštěnější než na začátku tohoto školního roku jsem se ještě nikdy necítila. Velké město a všude tisíce neznámých lidí. Cizí lidi na ulicích, cizí lidi v tramvaji, v obchodech, na univerzitních chodbách. Zarazilo mě, jak moc mi chybí moje malá střední, kde jsme se všichni znali, kde jsme jako holky na záchodě debatovaly s kýmkoli, koho

jsem tam potkaly. Chybí mi moje Sochory, kde na ulici potkáte pár lidí a polovinu z nich aspoň od vidění znáte.

Před Vánoci se to začalo trochu lepší. Už jsem si zapamatovala jména pár lidí z ročníku, ale s koncem výuky se to zase rozpadlo. Teď jsou všichni doma a setkáváme se jen na zkouškách. Po zkoušce, úspěšné či neúspěšné, chodí všichni na oběd a do kaváren a mě nikdy nikdo nepozve a já nemám odvahu se k někomu přidat, protože absolutně netuším, co je to za lidi.

Tak celý leden melancholicky polehávám doma a učím se na poslední zkoušku. Čekám, jestli tuhle zimu bude ještě sněžit, anebo jestli jsme si to vybrali ten jeden den v listopadu.

Odložila jsem učebnici a pustila se do něčeho zábavnějšího. Mám na další den do kostela připravit nástěnky s nabídkou akcí našeho klubu na letní prázdniny. Veškerý svůj volný čas totiž od svých čtrnácti let věnuju přípravě letních táborů pro děti. Dělam to spolu s pár dalšími mladými z farnosti. Naše farnost má v Beskydech krásnou chalupu uprostřed přírody, kde jsem za poslední roky strávila o prázdninách víc času než doma. Bylo to asi to jediné, co mi dávalo smysl. Nikdy jsem nechápala, co dělají ostatní lidi ve volném čase, zvláště o prázdninách. Představa dvou měsíců naprostého volna mě opravdu děsila.

Sedla jsem si s pastelkami nad papíry a začala kreslit. Pro mě ideální sobotní odpoledne. Ano, mohla bych to napsat na počítači, ty návrhy už tu kolikrát byly. Ale mně to stejně přišlo milejší a osobnější napsat to ručně. Dokreslit obrázky, pohrát si s reálnými barvami a hlavně – cítit vůni pastelek a čistých papírů. Daleko větší zábava než jezdit po stole s myší. Večer už jsem si jen spokojeně prohlížela svůj mistrovský výtvar. Ne, nebyl mistrovský. Ale mně se to líbilo.

Pak jsem popadla žaltář – pod vahou té knihy jsem vždycky skoro zavravorala. Jako malá jsem tu knihu nesnášela, hlavně když ji musíte v kostele těch několik dlouhých minut držet v natažených rukou před sebou a zpívat z ní. To vás hned rozbolí všechny svaly. Ale teď to bylo nutné – minulý týden jsem chraptěla a nebyla jsem na zkoušce naší kostelní scholy a oni zrovna cvičili nový žalm. Musím si ho jít ještě s mamkou přezpívat, ať jim to zítra nezkazím. Zrovna v žalmu je vždycky tak šíleně slyšet, když se někdo netrefí a zazpívá něco vedle...

Máma mi žalm přezpívala a naštěstí se to zdálo dost jednoduché. Táta s bráchou seděli v obýváku u televize a pošklebovali se na nás jako vždycky. Ale že by sami šli zpívat do naší scholy, to ne! Oni radši sedí v lavici, a když někdo zpívá falešně nebo varhanice nemá svůj nejlepší den, tak to pak doma pořádně properou. V dobrém, samozřejmě.

A večer jsem si lehla s knížkou. Tahle nebyla zrovna moje nejoblíbenější. Popravdě už jsem dlouho nečetla nic, co by mě vážně chytlo. Je vzácné narazit na knihu, do které se tak začtete, že ještě ve tři ráno svítíte baterkou pod peřinou, abyste nerušili ve spánku sourozence, ale prostě to musíte dočíst, i když ráno vstáváte zase v šest a čeká vás pololetní písemka. Chtěla bych zase jednou snídat s nosem zabořeným mezi stránkami a ve škole schovávat knížku pod lavici a potajmu do ní nahlížet, kdykoli se učitel otočí zády do třídy. To, co jsem teď měla rozečtené, bylo opravdu chabé. Přesto jsem se donutila ještě jednu kapitolu dočíst a při posledních pár větách už jsem usínala.

Tu neděli bylo v kostele poněkud prázdné. V zimě to tak bývá. Maminky s malými dětmi zůstávají doma, aby cestou nenastydly nebo protože už nastydlé jsou, staří zase nevystříčí nos z domu, aby neuklouzli na náledí. Naopak přibývá studentů, kteří se na zkouškové vrátili domů ze vzdálenějších univerzit.

Žalm dopadl docela obstojně. V místě, kde jsem si nebyla úplně jistá, jsem radši ztlumila hlas, aby můj případný tón mimo nebyl tolik slyšet. A on byl opravdu docela legračně mimo a zmátla jsem i kamarádku stojící vedle mě a měly jsme co dělat, abychom se spolu nerozhihňaly.

Po mši jsem letěla organizovat nástěnky, zatímco rodiče se jako vždycky zapovídali s naším knězem, otcem Adamem. Přihnala jsem se do sakristie a Štěpán a dvě holky z našeho klubu už tahali nástěnky z přístěnku.

„Kde je nás víc?“ podivila jsem se a přidala jsem ruku k dílu, ale brzo jsem usoudila, že tahání těžkých nástěnek bude opravdu spíš práce pro chlapy. Navíc jsem měla svoji sváteční sukni a nechtěla jsem si ji zašpinit nebo roztrhat.

„Co tvůj brácha, pořád truceje?“ nadhodil Štěpán směrem ke mně. Jo, můj brácha se našemu spolku zdaleka vyhýbal. Byl ještě v té směšně pubertální fázi, kdy se snažil vypadat jako borec a že jako s katolíky nemá nic společného.

„Kluci Niklovi nám vždycky pomáhali, tak je běž zavolat,“ usoudila Terka a vytahovala zatím z nástěnek špendlíky, které tam zůstaly ještě z minulého roku.

„No já nevím, předevcírem jim umřel táta,“ špitl Štěpán a nervózně si prohrábl svoje rozčepýřené zrzavé vlasy.

Nastalo ticho a chvíli jsme se na sebe bezradně dívali. Já jsem nikdy nevěděla, co v takové situaci říct nebo udělat. Nikdy jsem nikomu nepřála „upřímnou soustrast“, protože mi to sousloví nedávalo smysl a vůbec mi nešlo od pusy. Na pohřbech jsem zatím vždycky jenom zpívala, četla nebo chystala občerstvení, ale nikdy jsem se žádného neúčastnila z osobních důvodů. Tohle však bylo docela osobní. Paní Niklovou jsem měla ráda. Byla to hrozně hodná, obětavá žena: docela jsem k ní vzhlížela, protože pro mě představovala jakousi naději, že člověk i navzdory nešťastným okolnostem může dostát svým zásadám. Opustil ji manžel, ale ona si nikdy nehledala nikoho jiného a zůstávala celý život věrná svému manželskému slibu.

Kluky Niklovy jsem znala jen letmo. Když byly v kostele potřeba chlapské síly, vždycky přišli pomoci. Každý rok nám pomáhali vytáhnout a pak zase schovat všechny nástěnky, pomáhali s opravami a sekáním trávy na farním dvorku, objevovali se na každé brigádě. Měli blízko k zedničtině a spousta zdí na faře teď přežívala už jen díky nim.

„Tak já pro ně zajdu,“ pokrčil rameny Štěpán, když viděl, že se k tomu nemám. Za chvíli už je všechny tři vedl a společně se pustili do práce. Bylo mi trapně, že o smrti jejich otce vím a nejsem schopná jim nic říct. Radši jsem se pustila do sbírání špendlíků a rozvěšování svých obrázků.

Kluci pak šli rozmístit nástěnky do kostela a my s Terkou a Barčou jsme se vydaly do farní kuchyňky udělat pro všechny čaj. Už nám křehly ruce chladem – v sakristii sice bylo jedno

puštěné topení, ale to bylo spíš jen pro dobrý pocit. V zimě tam mrzlo a každý odtamtud utíkal, jak mohl; v létě jsme tam naopak rádi vysedávali a chladili se mezi kamennými kostelními stěnami.

Kluci se zanedlouho přidali k nám a všichni si od nás vděčně brali teplý čaj. Štěpán vytáhl placatku s rumem a sklidil za to vlnu jáso tu. Každému trochu přilil, jen tak na chuť. Jediný Mike Nikl odmítl. Po očku jsem ho sledovala a přemýšlela, jestli aspoň teď nemám utrousit něco o upřímné soustrasti. Vypadal opravdu hrozně. Mnohem hůř než jeho bratři Ondra a Vojta. Nevím, jestli to bylo tím, že byl nejstarší a svého otce si pamatoval ještě z doby, kdy s jejich rodinou opravdu bydlel, nebo to bylo ještě něčím dalším. Ale tvářil se vážně zoufale.